

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranger. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebuix

EL POBLE CATALA

PERE GOROMINAS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
DIRECCIONERIA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2,300

ANY IX NÚM. 2,505 BARCELONA, DISSABTE 13 DE JANER DE 1912 UN NÚMERO, 5 CENTIMS

"CUSSO SFHA" PIANOS Y ARMONIUMS

PIANO CLAVEOLA AUTOPIANISTAS de 65 y 88 notes. Patents d'invençió y d'introducció. Fabricació artística. Desde 2,500 pessetes els pianos verticals y 4,500 pessetes els de cua amb claveola. Poden tocar-se amb rolos de totes matriques. Se coloca l'autopiano a tots els instruments de nostra fabricació. SALA DE CONCERTS, Canuda, 31; EXPOSICIÓN Y VENDA, Ramelleres, 19, y FABRICA, carrers Industria, Independencia, Cuello y Catalunya.

Dr. CAMPS Vies urinaries y afillis. De 11 a 12 y de 3 a 5. Mendiabai, 6, primer. Clínica: Fusteria, 2 y 4, primer, de 12 a 1 y de 7 a 9 nit.

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Del 8 al 20 de janer
Grans rebaixes
en articles d'hivern
Ocasions excepcionals
en tota classe
de prendes confeccionades
Descomptes del 50, 40, 30, 20, 15
y 10 per cent
Solament del 8 al 20 janer

Dr. Boada Mals de la pell.—Vies urinaries.—Raigs X.—Extirpació radical del pèl moix.
Corts, 642; de 2 a 4. Clínica: carrer St. Pau, 44; de 10 a 12 y de 8 a 10 nit

Bàsculas-Caixaes Pibernat

per Cabals
Avinyó, 8-10

La tragedia de Cullera

Subterfugis

En Canalejas ha tornat a tocar de sang la seva historia; novament s'alarà a Espanya la visió fatídica del patibul i una altra vida's segura. Res hi ha hagut la campanya en favor de l'indult: la voluntat del poble és quelcom que els governants liberals d'Espanya desprecien fins en aquells casos en que posen atenció a la seva unió de simpatia, amb un tele d'humanitat, la debil estabilitat del règim.

La decisió del Consell de ministres ha volgut esser una habilitat, però ha aparegut per tota una ineficacitat covardia. Avui en Canalejas ratifica la trista convicció que tenim de que encara es més funest governant que n'ha Maura, perquè al menys aquest té la suïcida inflexibilitat del seu caràcter, mentre que l'actual president del Consell de ministres ha demostrat amb aquesta proposta d'indult parcial, que no té la valentia dels propis actes.

Nosaltres no li regatejarem vides en el Govern i per això no podem declararnos satisfets amb l'almoïna d'unes quantes. El nostre esperit d'humanitat, la nostra convicció fondíssima de que en els successos de Cullera hi concorren circumstancies socials y jurídiques que amonren notablement la responsabilitat dels autors, la nostra inquebrantable oposició contra l'estigma que representa per a Espanya el manteniment de la pena de mort, van aliar-nos en favor de l'indult, però no en favor d'un indult parcial que sembla més una almoïna de gràcia quan nosaltres demanem un acte de justícia, sinó en demanda d'un ampli gest de magnanimitat amb el qual el poder moderador d'Espanya consagrar en un decret la sobirana voluntat popular—alsada com un sol home en un clam commovedor de pietat.

Y el senyor Canalejas ha cregut que això no podia fer-se, que no podia deixar-se sense satisfacció aquesta ànsia repugnant de venjança que barbolaven fusilaments alguns diaris conservadors prou vils per a sollicitar la sollicitud de l'indult que fins fir-

Notes polítiques

Felicitacions
De diversos entitats y particulars hem rebut felicitacions per la campanya que hem realitzat contra els drets y els radicals en la constitució de l'Ajuntament, fent constar d'una manera especial aquesta felicitació pel nostre il·lustre amic don Joaquim Lluch i Rissech.

A tots donem mercès per les seves encoratjadores paraules. Y respecte als que, a més de felicitacions, proposen altres accions, com els senyors Cabané, Bofill, Vilà, Tarongí y Massana, en sengles cartes que amb moltes de gust hem llegit, ja ens permetran que per raons de delicadesa no en fem res.

Per l'indult dels de Cullera
La Societat cooperativa obrera de consum «La Flor de Maig» y la Societat d'operaris confederals y pastissers de Barcelona envien també al Govern sentits telegrams demanant l'indult dels reus de Cullera.

El Centre Republicà Autonomista del Districte X també cursa un telegrama demanant l'indult.

També han telegrafiat en aquest sentit un grup de treballadors y un altre d'obers federals nacionalistes del districte III.

L'Ateneu F. N. R. del districte III

Abans d'ahir, dijous al vespre, se celebrà en l'estatge de l'Ateneu F. N. R. del Districte III, l'assamblea general ordinària de socis baix la presidència del senyor Durán y Bori, que obrí la sessió amb unes breus paraules de fervor patriòtic, seguidament el secretari senyor Ventós llegí una notable memoria de la tasca meritoria realitzada durant l'anyada passada, també el tresorer senyor Casellas donà a conèixer l'estat econòmic de l'Ateneu, per cert molt florent.

Després d'aprovar-se algunes exclusions de socis y de ratificar en un tot l'acord de la Junta Directiva referent al negoci de l'aplastament de la reversió dels tramvies de la ciutat, se procedí a la renovació de la meitat de la Junta, quedant aquesta constituïda en la següent forma:

President, Josep Cuspinera; visepresident, Josep M. Rosich; tresorer, Isidre Llober; comptador, Vicens Viny; secretari, Emili Saginés; vissecretari, Miquel Costa; bibliotecari, Salvador Fàbregas; vocals, Joaquim Tarragó, Emili Gual, Manuel Roilant y Martí Llobet.

Acte seguit se discutiren algunes proposicions d'ordre interior y altres d'interès general, com l'enviar un telegrama al president del Govern, demanant l'indult dels sentenciats a mort per lo de Cullera, també s'acordà felicitar als regidors de la nostra minoria per la seva honrada y serena actitud rebutjada al parany polític de les dretes.

Abans d'acabar la sessió, la presidència llegí una afectuosa comunicació del digno regidor Mari Malons oferint-se com a tinent d'arxald pel districte.

Centre Nacionalista Republicà

Carrer de Pelai, número 42, principal

Avui, dissabte, a les deu del vespre, D. JOAQUIM LLUHI RISSECH, donarà una conferència sobre'l tema
L'actuació federal nacionalista republicana a l'Ajuntament
Les negociacions entaulades per al repartiment de les tinençes y per la confecció del cartipàs de comissions y delegacions. La lliçó dels fets y la defensa dels ideals catalanistes y democràtics. — La perspectiva de l'acció futura.

Vetllada íntima

La Secció Permanent de Propaganda Autonomista del C. A. de D. del C. y de l'Í. acord amb les demés seccions, s'ha proposat propagar arreu de Catalunya l'obra altament social, cultural y patriòtica que en nostra estimada Barcelona realitzà, convençuts que la propagació de tan magnífica obra, es treballarà positivament per la redempció de la Patria.

A l'objecte, doncs, d'exposar detalladament el projecte als socis, celebràrem avui dissabte, a les deu de la vetlla, una «vetllada íntima» en la que hi parlaren els senyors Dehíes, Catalá, Pressas, Rosell y Coroleu.

Conferència

El senyor Cambó donarà una conferència al Centre Català de Girona el 23 d'aquest mes. Amb aquest acte el Centre inaugura la seva nova política d'adhesió a la Lliga.

Convocatoria

Per a tractar assumptes interessants y d'actualitat, l'Agrupació Socialista Barcelonesa celebrarà assamblea extraordinària demà diumenge, a les quatre de la tarda, en el local situat al carrer d'Amargós, 22, primer.

Se recomana a tots els afiliats que no deixin de concórrer a dita reunió.

Del Congrés de la Llibertat

S'ha fixat per al dia 10 del prop-venint mes de febrer la reunió d'aquest Congrés.

Les hores d'inscripció al Congrés, així per les entitats com per als particulars, començaran essent de nou a onze del vespre, els dilluns, dimenges y divendres, en el carrer de Sobradiel, número 7 (saló interior del Café Alemany) y atenen diverses indicacions rebudes dels pobles agredits y barriades extremes, el Comitè ha establert una oficina per a informes y inscripcions en el carrer d'Escudellers, número 47, pis segon, que oficina estarà oberta tots els dies de festa, de tres a cinc de la tarda.

El C. N. R. de Sant Gervasi

Demà diumenge, a dos quarts de onze de la tarda, tindrà lloc una junta general per a nomenament de nova Junta Directiva y altres assumptes de gran interès.

Valencia per la Mancomunitat

En l'express del mal d'ahir sortí de Valencia cap a la nostra ciutat una comissió d'aquella Diputació provincial que ve a estudiar les bases de la Mancomunitat catalana, per veure si pot constituïr-se a Valencia un organisme paregut.

La comissió ve presidida pel distingit advocat y expresident de la Diputació valenciana don Francisco Serrano Larroy, actualment diputat provincial.

Benvinguts els nostres germans de Valencia y que la seva visita sigui ben profitosa pels ideals autonomistes.

Nou diari

Ha sortit a Lleida el primer número d'un diari titulat «La Prensa», orgue dels conservadors y propietat del diputat provincial senyor Aunós.

Els mares de Sarrià

Com cada any, demà els elements liberals de Sarrià y de Barcelona aniran a tributar homenatge a la memoria dels que moriren en dit poble en 1873 defensant la legalitat republicana.

La Joventut F. N. R. de nostra ciutat s'associarà al plebiscit record, portant una magnífica corona a la tomba dels heroics defensors de la República.

A dit objecte se prega a tots els focs que vulguin acompanyar a la Comissió portadora de la corona, que a les deu en punt de demà matí siguin al C. N. R. del carrer de Pelai.

Mancomunitat catalana

Comença per dir que és una complicació de les PRINCIPALS DE MANCOMUNITAT MUNICIPAL. (1) que Maura té en suu l'embellidament com a encàrrec projecte y amb el supòsit que de haguesse ley será potestativa a tots les regions o sigui, que consideren la parla com pueril la gent que consideren la parla com un millor instrument per entendre, que la Mancomunitat catalana será objecte d'una llei de caràcter general, a la qual podran sotmetre totes les regions que vulguin.

No, senyor! La Mancomunitat catalana será objecte d'una llei especial, com ho seran totes les demés mancomunitats que s'organitzin després d'ella. Y aquestes mancomunitats no necessiten per res que s'organitzin la llei de la mancomunitat catalana, si volen constituïr-se ja des de ara. Y això per una raó ben senzilla: perquè aquesta facultat de mancomunar-se les provincies es està reconeguda en la vigent ley provincial, sempre posant a previa aprovació del Parlament els pactes y condicions segons els quals la mancomunitat s'estableixi.

Y pensar que aquest senyor Enric Godó és la llumera política de la Joventut conservadora! Què seran els altres?

Mancomunitat catalana

Mancomunitat catalana. Comença per dir que és una complicació de les PRINCIPALS DE MANCOMUNITAT MUNICIPAL. (1) que Maura té en suu l'embellidament com a encàrrec projecte y amb el supòsit que de haguesse ley será potestativa a tots les regions o sigui, que consideren la parla com pueril la gent que consideren la parla com un millor instrument per entendre, que la Mancomunitat catalana será objecte d'una llei de caràcter general, a la qual podran sotmetre totes les regions que vulguin.

No, senyor! La Mancomunitat catalana será objecte d'una llei especial, com ho seran totes les demés mancomunitats que s'organitzin després d'ella. Y aquestes mancomunitats no necessiten per res que s'organitzin la llei de la mancomunitat catalana, si volen constituïr-se ja des de ara. Y això per una raó ben senzilla: perquè aquesta facultat de mancomunar-se les provincies es està reconeguda en la vigent ley provincial, sempre posant a previa aprovació del Parlament els pactes y condicions segons els quals la mancomunitat s'estableixi.

Y pensar que aquest senyor Enric Godó és la llumera política de la Joventut conservadora! Què seran els altres?

Dr. Serrallach Vies urinaries 12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40. Consulta econòmica, de 7 a 9. Jovelanós, a. 9.

Llegint llibres catalans

«Escrips», d'Ernest Vendrell

Encara que no més sia pel fet de recordar la figura de l'Ernest Vendrell, la publicació dels seus escrits constitueix una obra piosa. Més encara. Aquesta publicació fa molta llum sobre'l elements espirituals y sobre la valua de la seva generació, de la que ell era un dels representants més típics. Potser sia encara massa d'hora per aturar-se a avaluat el mèrit y defectes dels joves del 1890 al 1910, si se té en compte que la nostra cultura y que estan en plena activitat. De totes maneres, un nou esperit ha succeït al d'aleshores, molt diferent; circumstancia més que suficient per portarnos a emetre algunes reflexions sobre'l «cas» de Vendrell.

En Vendrell fou un jove ple d'entusiasme per les idees generals que en el seu temps estaven de moda. Va trair de viures y de feres simpàtiques als seus concitadans amb una ingenuïtat digna de la seva inexperiència. No li retrem aquesta inexperiència per aminorar-lo davant l'estima pública, sinó més a viat afavor de la sinceritat de la seva ànima. Car la seva ànima era fresca y pura com la dels infants que s'encanten amb el món dels adults de la vida. Fins quan criticava els actes dels polítics o els defectes d'alguns escriptors, y ho feia amb una agudeza subtil y impropria del seu esperit infantil, les seves paraules fluïen com una tendre música, sense agor ni enveja, animades, s'hauria dit, per un desig humanitari d'enllobiment y de perfeccionament. La seva veu vibrava sempre amb una tendresa íntima que s'estenia a l'entorn. Era la tendresa dels qui han nascut amb un cor fet de bondat y per la bondat. Si desitjava l'adveniment d'una societat més ben organitzada que la nostra, y ont se sofria menys, y ont florís una més alta cultura, per això mateix ho desitjava y per això ho sentia. Crec en un home més sincer y noble que'l que tenim per costum de veure; volia un art més gran, més sentit, més pensat y més sintètic que'l dels artistes corrents. Semblava que aquesta disposició del seu esperit, per lo calurosa y franca, li hagués vingut de missena, de per si; talment en Vendrell, amb tot y la seva mitja rialla, era dels de la pesta psicològica d'ont surten els apòstols. Però si extremem l'anàlisi ens trobem davant d'un cor que's posa al servei de la cultura fins a devenir-ne esclau. Ja anirem veient de quina manera, y si amb benefici, y si amb detriment de la seva vida.

Primer de tot, cal establir un paral·lel entre'l moviment romàntic y les tendències acabades sota la bandera del simbolisme. L'un fou consagrat a la gloria del sentiment y de l'imaginació. L'altre serví de vaga aparició per a un estat d'anarquia filosòfica y artística. Si els romàntics eren uns sentimentals, els simbolistes se presentaven com a intel·lectuals. Un esperit de revolta y de destrucció animava a aquests; creien en l'empenta de la seva joventut hardida, que eren amos de l'avenir. Però donar aplicació als seus somnis ideològics, per imposar-los, imaginàren que tenien de fer tulla rasa de tot lo existent. Lluir idealisme volia vers mareas d'altures; llurs aspiracions corresponien als enllós de l'horitzó, però que poguessin trobar forma estable. Ocupats en destruir, els intel·lectuals oblidaren la feina carregosa y estel del bastir. Enemics de l'absolutisme, predicaren la vida lliure amb un sentit de lo absolut que n'era la negació. Com els romàntics, quedaren enorrotats a la pràctica, a les coses, a la realitat humana fou la enemiga dels deliris de grandesa d'aquelles, la societat ha fet de muralla contra la sostran llibertat dels intel·lectuals. En el terreny de les coses pràctiques, els uns y els altres han sigut vençuts per la realitat y per la societat. Y hem de constatar, amb malnada, que l'intel·lectualisme modern ha tingut poca, ha vingut a reaccionar contra llurs tendències y fins a reaccionar. En Vendrell, incoscient de les errades de la seva generació, que tant de culte, y solament culte, tingué per al seu ideal, s'estranyà del canvi d'orientació de la nova forma y, amb tristesa, y alhora amb crítica inexacte, escrigué: «Els vençuts circumstàncies de la devoció estètica, ignorant la evolució ideològica y descaient la formació interior personal, els intel·lectuals han anat perdent de la llur influència en el moment de les evolucions col·lectives en que aquests podien haver sigut més gran y de més

Del Govern civil

Els estudiants de Comerç
Ahir més se reuniren en miting els estudiants de l'Escola de Comerç per a prendre acord sobre la seva actitud de solidaritat amb els companys de l'Escola de Madrid. Acordaren continuar la vaga, deixant emparat en llibertat d'acció als que cursen l'any d'apuntament.

Visites
Visitem ahir al governador per felicitar-lo per la concessió de la gran creu del Mèrit Militar, entre altres, els senyors Benito, Godó, Beranger, Vardaguer i Collis, Roig i Bergadà i l'arxibisbe de Tarragona. El diputat Lerrouxista senyor Iglesias es dirigí també al Govern civil interessat per la llibertat d'un pres, amb motiu dels successos del passat setembre.

A la tarda visitaren al senyor Portela, gran felicitador també, el bisbe de Tarragona, i els senyors marqués de Robert, Monreal (don Josep) i Gassó i Martí.

L'indult
El governador rebé ahir miting un telegrama del president del Consell en el qual se li dona compte de la decisió del Govern de sol·licitar l'indult de tots els presos de Cullera, exceptuant el «Chato».

L'expedient
Contestant a les queixes d'un diari local sobre la lentitud amb que's despatxaven alguns expedients municipals, ha dit el governador que en lo que toca al Govern civil aquests assumptes se porten amb totes rapidesa, i que en quant a l'Ajuntament se veurà amb l'alcaldia per que's faci amb rapidesa.

La censura
La censura no deixa passar els telegrams dels corresponents donant compte del miting celebrat ahir pels estudiants de Comerç. El governador alega que són ordes de Madrid.

BORSA DEL TREBALL DE BARCELONA

OFERIMENTS

O SIGUI PATRONS QUE DEMANEN EMPLEATS

- 5.083 Mecànica per cuinar i reparar màquina cordonera, 30 a 40 anys.
- 5-6 i 7 Corredors pells artificials amb clientela, 20 a 25 anys.
- 25 Meritori.
- 21 Taquí-mecanògraf.
- 32 Aprentent.
- 22 Mecanògraf pràctic, 20 a 25 anys.
- 10 Meritori.
- 30-40 Auxiliar escriptori, 18 a 22 anys, bona lletra i màquina.
- 42-43 Senyors pràctics en confecció de calats.
- 33 Meritori.
- 44 Operari rajoler i sapiguera donar color, pràctic, per Camarès.
- 50 Mosaic enlustrador, 25 a 35 anys.
- 45 Aprentent de fotografia.
- 9 Aprentent de merceria.
- 16 Meritori.
- 18 Auxiliar d'escriptori.
- 19 Meritori.
- 36 Operari per construir medalles, 20 a 30 anys.
- 22 Aprentent de camiseria.
- 15 Meritori.
- 27 Corredor de productes estrangers filatures.
- 28 Meritori.
- 29 Auxiliar d'escriptori, de 20 a 23 anys.
- 30 Aprentent de camiseria.
- 31 Dep. n. d. merceria, 18 a 20 anys, para Sabadell.
- 35 Aprentent esculptor.
- 37 Meritori.
- 45 Taquí-mecanògraf espanyol pràctic para 14 Meritori.
- 38 Corredor mecànica.
- 46 Escrip. sàpia francès i comptabilitat, de 16 a 20 anys.
- 49 Meritori.
- 52 Meritori.
- 51 Meritori de 15 a 16 anys.
- 47-48 Corredors a comissió.
- 12 Meritori.

TRIBUNALS Y JUTJATS

Audiencia provincial

Secció primera. — Baix la presidència del senyor Montfort va quedar els i pendent de sentència un omel contra Leandre Maymon i Pere Espanich acusats pel delicte de lesions.

Sembla que's processats, qual ofici es passat, estaven penyalats amb Joan Sos, agricultor de Santa Maria de Ols (Manresa) i per venjar-se d'uns suposats agravis varen anar-se al camp on treballaven i l'apallissaren brutalment, causant-li lesions de bastanta gravetat.

A l'actar les proves, el fiscal va demanar que s'imposés a cada un dels processats un any i un dia de presó correccional.

Secció segona. — Davant del tribunal de aquesta secció va comparèixer Teresa Dorca, que per queixes de veïns va barrejar amb Adolfo Roca i li va causar algunes lesions de bastanta gravetat.

Secció tercera. — Va començar un judici per estupro, però el fiscal senyor Rosés va retirar l'acusació que contra'l processat sostenia.

Señalaments para aui
Sala primera de lo civil. — Jutjat de Girona. Incident de plet contra don August Par i els senyors Duran y Molinos.

Secció primera de lo criminal. — Jutjat de Vile. Oral per robo contra Ramon Pedrales.

Secció segona. — Jutjat de l'Universitat. Oral per llany contra Lluís Argeric.

Secció tercera. — Jutjat de Llotja. Jurat per robo contra Marian Novellon.

CRONICA DE FORA

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 12, de 10 matí a 9 nit

La qüestió dels blats

La comissió que entén en el problema referent als blats s'ha ocupat de la qüestió referent als transports.

El pont senyor Matesanz facilità l'extreure de les tarifes vigents i posà de manifest la falta d'unitat i la desproporció de les tarifes en relació amb els recorreguts.

L'assumpte s'estudiarà.

El pont senyor Velasco tractà de la procedència de nomenar inspectors de Duanes.

S'acordà que la comissió sotmeti a les Diputacions l'oportú projecte redactat per diu senyor.

El senyor Alonso López exposà l'informació practicada en els ministeris d'Hisenda y Guerra, relacionada amb el consum de blats i farines.

S'acordà estudiar l'assumpte, així com la contestació que's rebí de les Diputacions que advoquen per la prohibició de l'importació de blats estrangers.

La comissió tornarà a reunir-se dimarts.

D'Instrucció Pública

El rei ha firmat un decret d'Instrucció pública dictant regles per la provisió de auxiliars en les Facultats universitàries.

L'Ajuntament d'Oviedo

Oviedo. — Encara no s'ha constituït l'Ajuntament.

Les dretes i les esquerres estan nivellades, havent-hi gran luita entre elles.

Les sessions resulten molt mogudes. Els republicans i els socialistes s'han unit per protestar del nomenament interí de tinent d'alcaldia.

Per unanimitat acordà l'Ajuntament demanar l'indult dels reus de Cullera.

El conflicte de les cars

Hisenda. — S'ha reproduït el conflicte de la vaga de carnicers, a causa de no haver arribat a un acord en l'entrevista que celebraren amb l'Ajuntament.

El Municipi continuà servir la carn a la població.

La «Gaceta»

Publica. — Disputant s'estabilitzà la Carta Ràpida enclavada al terme municipal de Campos (Balears), para l'embarcament de cabotatge de diversos materials.

Nomenant en concurs de trasllat fidels contrastos de pesos y mesures de diverses províncies; entre ells hi ha don Francisco de P. Millán, nomenat para Palencia, el qual despenyanyava'l mateix càrrec a les Balears, ont quedà en suspens y continuà en aquesta situació fins que's resolguí un informe incoat en averiguació de denúncies formulades per alguns comerciants de Palma.

Para la vagant de Balears s'ha nomenat a don Josep García Fari, que serveix la de Soria.

Regal orde declarant d'utilitat pública'l camins veïnals que's mencionen, pertencents a diverses províncies.

Entre ells hi ha vuit camins veïnals de la província de Girona y 35 de la de Lleida. Autorisant l'execució en el present exercici, amb càrrec al pressupost vigent, de les obres y serveis que s'executen per la administració.

Deixant sense efecte les circulars publicades en l'any 1911, referents a l'estat sanitari d'Hongria.

Escándol

Anit, en el Trianon Palace hi haguí un gran escándol perquè un individu y dues persones més que l'acompanyaven, protestaren contra'l artistes.

Hi acudiren els guardes, que foren desobeïts.

A la Comissaria se reproduí l'escándol. En l'assumpte hi entén el jutjat militar, perquè'l individu que l'acompanyaven al subjecte citat ostentaven uniforme.

Estrena teatral

En el Coliseu Imperial s'estrenà amb gran èxit una comèdia en quatre actes, de Abellart Fernández Aríns, titulada «Lo más hermosos».

Demanant una indemnissació
Bilbao. — L'arxibisbe de Deusto ha entaulat demanda contra «La Gaceta del Norte», demanant 100.000 pessetes d'indemnissació per la publicació d'un pasqui en el qual se donava a entendre que diu arxibisbe s'havia venut per la quantitat de 100.000 pessetes para la constitució del nou Ajuntament de Deusto.

Madrid, 12, de 11 a 1 matí

El reglament del Congrés

En el despatx dels secretaris del Congrés s'han reunit aquesta tarda els senyors Morat, Dato, Sánchez Guerra, Larrañeta, Vicens i Requejo que formen la comissió encarregada de la reforma del reglament pel qual se regeix dita Cambra.

Els reunits acordaren convertir en dictamen la proposició del senyor Vicens sobre les supletories, proposició que's llegirà el primer dia de sessió al Congrés.

Fou sotscrita per tots els presents y serà enviada para que la firmi el senyor Aznarate, que no assistí a la reunió.

Consell de guerra

Bilbao. — Aquest matí s'ha celebrat el consell de guerra contra'l socialista Candé Pelayo, acusat de resistència a la força armada durant la darrera vaga.

Ha presidit el tribunal el tinent coronel don Aureli Ruiz.

La lectura de l'apuntament durà més d'una hora.

Se desprén de la vista que'l processat luità amb un tinent de l'exèrcit.

Madrid, 13, de 1 a 3 matí

Ministre malalt

El ministre de Foment està malalt de grippe.

Han acudit a casa seva moltes personalitats para interessarse pel seu estat.

Conferencies

Cap al tinent el general Weyler ha celebrat una conferència amb el senyor Canalejas en el domicili d'aquest.

Aquesta tarda el quele del Govern ha conferenciat amb el ministre d'Hisenda en el despatx oficial d'aquest, tractant de la discussió dels pressupostos en les Corts.

Oposicions acabades

Avui han acabat les oposicions para cobrir dues places d'aspirants a auxiliars dels oficials de la secretaria del Congrés y les que quedaven vagants en el successu.

Han sigut aprovats amb els números 1 y 2 respectivament, els opositors senyors Gómez Acebó y Cortezo Collantes, quedant a expectativa de destí els senyors Pèrgo Cabanillas y Michieles.

Gran succés

Vitoria. — L'oficial de correus don Benjamí Martín, malalt de tuberculosi, sofria freqüents accessos de bogeria y per aquesta raó desistí de l'ofici.

Avui ha entrat el casé Suís y ha disparat un tret de revólver contra un parroquí que, afortunadament, resultà il·les.

Després disparà sobre'l capo de cavalleria Llorens Domingo, natural de Barcelona, deixant-lo mort a l'acte.

Després fou tres disparos contra l'esposa del comandant d'infanteria don Manuel Moreno, deixant-la moribonda.

Un germà del boig hi nendí subjectant el braç y impedit que seguis disparant.

Benjamí Martín pertany a una família que gosa de brillant posició.

Consell al palau. — Lo que diu el president

A dos quarts de onze del matí fins anar arribant al Palau els ministres, limitant-se a saludar als nombrosos periodistes allí agrupats que esperaven la notícia de la gran d'indult dels reus de Cullera.

A la plaça d'Orient davant de la Porta del Príncep, a les onze del matí, oren moltíssimes les persones que esperaven també para saber la seva carnestol.

A tres quarts d'una hora abandonat els ministres les habitacions palatines y el nivell de periodistes ha rebut les primeres de la notícia, de l'indult dels reus de Cullera, de què'l rei havia commutat la pena a les dels condemnats a mort, quedant únicament confirmada l'última pena para'l «Chato de Cullera».

El senyor Canalejas hi ofert donar als periodistes, al seu domicili, una referència de lo tractat en el Consell, y així ho ha fet el quele del Govern en els següents termes: — El Consell celebrat avui es l'últim dels que hauran de celebrar abans de l'obertura de Corts.

Ab aquest motiu, he fet una exposició general davant del monarca dels successos ocorreguts durant l'interregne parlamentari y dels propòsits del Govern respecte a la futura tasca de les Corts.

També m'he referit, encara que breument, a la crisi ministerial francesa, estimant que hi de trigar molt en resoldre, a jutjar per la marxa que porten les gestions del president de la veïna República, prop dels homes públics de son país.

Després he passat a tractar de l'assumpte del dia: lo de Cullera.

He donat compte al rei de lo ocorregut en el Consell d'ahir, ont els acords varen esser presos per espontània unanimitat, sense que tinguin el menor fonament quantes coses en sentir contrari he vist publicades en alguns periodics.

Entre'l ministres que ahir deliberaren sobre la sentència dels reus de Cullera, no hi ha hagut ni bons, ni dolents, ni mitjans; tots hem coincidit en les apreciacions.

El primer que va parlar va esser jo. Vaig analitzar la sentència amb tota nucliositat, exposant tot lo que vaig considerar necessari para presentar davant dels meus companys un exacte coneixement del meu criteri, y després vaig recordar precedents d'altres successos que tenien analogia amb aquest trist de qu'es ocupavem.

Varen parlar després, per l'orde que vull citar, els senyors Llaure, Rodríguez, Pidal, Gasset, García Prieto, Barro y Jimeno.

El senyor Gasset va dir que estava completament d'acord amb les meves paraules.

El senyor García Prieto va dir: Coincideixo amb l'actitud y les paraules dels meus companys.

El senyor Barro va manifestar que no tenia res que dir.

El senyor Jimeno, que fou l'últim en parlar, va dir: Excepció consignar que la meua actitud es la que han adoptat els meus companys.

Així, doncs, ha seguit dient el senyor Canalejas, l'unanimitat fou completa; però no una unanimitat forçada d'equívocs que de vegades la disciplina política, si no altra de conveniència imposa, sinó que fou una unanimitat espontània, deguda al pensament exclusiu de cada un dels individus del Govern.

Nosaltres hauríem volgut reservar els acords per motius de pietat, tota vegada que la comunicació de pena no alcanza a tots els processats que foren condemnats a mort, sinó a sis, però com amb arreglo a lo disposat en el Codi Militar l'execució deu verificarse dins de 24 hores, hem cregut que res evitavem amb la reserva y hem preferit dir-ho ara.

Firmats pels corresponents decrets d'indult pel rei, la sentència sortirà aquesta tarda cap a València, para l'execució.

El Govern creu haver procedit en quant amb aquest assumpte té relació d'una manera lògica y seria, fugint de comèdies y efectes macabres a que hauria pogut apar, amb sols seguir els procediments coneguts.

Podiem haver seguit el sistema d'enviar la sentència a València, que's posés als reus en capella y esperar els clamors pietosos de l'opinió para cedir-hi y proposar la gracia d'indult al rei.

Res d'això hem volgut fer. Hem preferit procedir amb serietat, adoptant un acord sobre'l qual acceptem totes les responsabilitats que se'ns vulguin exigir.

Aquest acord no té rectificació.

Nosaltres acudirem amb respecte les sol·licituds d'indult que se'ns dirigiran a favor de l'indult condemnat a mort que queda, però no les atendre'm. Ja ho havem comunicat al rei al posar a sa firma els decrets amb les demés comunicacions de pena.

La sentència no's farà pública en sa integritat fins que oficialment la conegui el capítol general de València.

En el moment en que la conegui el públic, se veurà que la selecció no ha sigut capritosa para proposar l'exercici de la prerogativa regia, sinó que ha obert a un estudi molt atent dels resultats y considerant de la sentència y tenint en compte fets y raons jurídiques que exclouen tot lo que pugui semblarse a un sortej de vides.

Després d'això el senyor Canalejas ha terminat sa referència del Consell manifestant que'l ministre de la Guerra havia parlat quelcom de la marxa dels aconteixements a Melilla.

En el Consell no s'ha tractat de la modificació de l'estat legal de València, perquè s'esperen les iniciatives de les autoritats civils y militars d'aquella regió para veure quin es el moment de restablir la normalitat constitucional.

Després del Consell alguns ministres han sotmès decrets a la firma regia.

Al sortir han canviat els membres del Govern llengeres impressions sobre si convenia o no facilitar a la premsa els acords relatius a la sentència contra'l reus de Cullera y s'han decidit per donar-los a la publicitat en la forma que queden relatats.

Després el senyor Canalejas ha negat que anit estigués a Palau, car a les vuit de la nit arribà amb dos ministres al seu domicili y ja no va sortir.

Ha anunciat que aquesta tarda celebrà una conferència amb el senyor Rodríguez para tractar de pressupostos.

Seguix rebut al quele del Govern telegrames de petició d'indult; entre ells n'hi ha un de l'arquibisbe de València.

Hi ha alguns telegrams en els que's demana l'indult para'l autors materials dels crims de Cullera y el càstic para'l inductor.

El senyor Canalejas els ha contestat, president de la segona part, en els termes en que ve fent-ho desde que començà a parlar.

Demanant l'indult
Els senyors Durall y Morote (don Lluís) han visitat aquesta tarda al senyor Canalejas para demanar l'indult del «Chato de Cullera».

La petició del senyor Labra a favor de l'indult dels reus de Cullera anar dirigida en nom dels senadors republicans senyors Utrilla y Sarat y Junoy.

L'expedient carlista senyor Ortiz de Zárate, publica un article en «El País» demostrant que no es cert que'l catòlic s'oposà a l'indult.

No obstant les manifestacions del senyor Canalejas, assegurant que signés les que signen les gestions que's fan no serà indultat el «Chato de Cullera»; aquesta tarda se reuniran alguns periodistes republicans amb l'objecte d'acordar les gestions que s'han de fer para que l'indult alcançi també a diu.

Un exministre liberal no desconfia en que, en definitiva, si el moviment d'opinió s'acenta, d'aquí al dilluns, el «Chato de Cullera» sigui també indultat.

A darrer hora's diu que'l republicans organitzen una manifestació para demanar l'indult del reu de Cullera.

València. — Tota l'espectació pública gira avui al redós de l'assumpte de Cullera.

L'espectació per conèixer el resultat del Consell de ministres era extraordinària.

Quan s'ha sabut que'l Govern aconsella l'indult de sis dels condemnats a mort, s'han enviat moltíssims telegrams al quele del Govern demanant l'indult del «Chato de Cullera».

Entre'l que han firmat despatxos sol·licitant l'indult figuren l'arquibisbe, el diputat a Corts senyor Puig y Bornalet, el doctor Moliner y altres significades personalitats.

La Conjunció Republicana-Socialista. — Apassament
El Comitè de Conjunció Republicana Socialista ha acordat, davant l'estat de l'opinió pública, totalment absorbit pel desentès del procés de Cullera, aplassar la celebració del miting general preparat para el diumenge pròxim, contra la guerra d'Àfrica, aconsellant a sos correl·ligaris que prenguin el mateix acord en les demés poblacions de Espanya.

Els conservadors y el Govern
Els conservadors censuren enèrgicament al Govern.

De propis llavis del senyor Mauru ha sortit aquesta frase: El Govern ha prevaricat lo mateix en la clemència que en la justícia.

Madrid, 12, de 11 a 1 matí

Més gestions per l'indult

La família del reu
Acabada la reunió dels diputats radicals en el Congrés, els senyors Lerroux, Salillas y Giner de los Ríos anaren a veure al senyor Canalejas en son domicili para interressar-se per l'indult del Chato de Cullera.

L'entrevista durà uns quants minuts. El senyor Lerroux exposà els periodistes, malgrat les reflexions que li feren sobre posicions polítiques y de sos ideals contra-

ris a la pena de mort, contestant-los que era acord definitiu, exposant raons de govern y alegant que creia difícil l'indult a no ser que sorgís un succés extraordinari.

Seguí dient el senyor Lerroux: Nosaltres anem a produir a cops de colze aquest succés extraordinari, a veure si per aquesta esdeixa treiem l'indult.

Telegrafiem en aquest moment a tots els nostres amics de províncies para que realitzin accions d'interès de la legalitat a favor de l'indult, y ja veurem si aconseguim quelcom.

A la redacció d'El País se celebrà una reunió a la que hi assistiren els senyors Castroviejo, Vicens, Blanco Soria, Muller, Simarro, Sol y Ortega, Menéndez Palleares y Barrio.

Aquest darrer donà compte d'un telegrama que acabava de rebre firmat para la mare y l'esposa del Chato de Cullera anunciant-los que arribaran demà en el correu para demanar a la reina l'indult d'aquell.

S'acordà que diversos joves valencians en unió del senyor Barrio vegin a l'estació a rebre a dites dones y les acompanyin a visitar als senyors Sorolla, Benlliure y Lleó para demanar-los que les acompanyin a Palau.

S'acordà també procurar medis para sufragar els gastos del viatge de dites dones y cooperar a l'èxit de la gestió que venen a practicar.

També s'entrevaren els reunits dels propòsits que atribueixen als representants de la intel·lectualitat espanyola para demanar audiència al rei a fi d'interessar-li la concessió de l'indult.

El mateix propòsit anima a les cigarres, a les venedores dels mercats, les modistes, les bogaderes, les planadores, etc.

En la sessió que ha celebrat avui l'Ajuntament de Madrid y a proposta del regidor republicà senyor Trompeta, s'acordà que l'alcaldia visiti al senyor Canalejas para demanar l'indult del Chato de Cullera.

Lo que diu la premsa

La premsa republicana demana al senyor Canalejas l'indult del condemnat a mort, realitzant un acte de clemència.

«Espanya Nueva» diu que si el Govern no indulta al «Chato de Cullera» deu anar-se'n.

Segons diu «El Mundo» diumenge's celebrà el Consell de ministres para deliberar sobre la situació del condemnat a mort al qual creu que s'indultarà.

L'«Heraldo» publica les següents impressions sobre l'indult dels reus de Cullera: «Diu que predomina l'opinió de què'l Govern ha donat una rellevant prova de pietat mostrant l'indult de sis dels reus».

Declarà que els elements anaven han acudint favorablement l'acord, encara que haurien celebrat que en l'indult hi hagués entrat el «Chato de Cullera».

Seguix dient l'«Heraldo»: una personalitat de lo més sortit de la Conjunció Republicana Socialista deia, després de conèixer l'indult dels sis reus:

«L'oposició que's pensava fer al Govern quan obert el Parlament, canvià completament. Ara no serà dura perquè's dissolli. Ara no tindrà raó i no tindrà raó si s'indulta al «Chato de Cullera».

«Els radicals declaren que ha satisfet la resolució del Govern. Creiem, afegint, que l'indult del «Chato de Cullera» s'ha reservat para'l final para que l'indult parisi del rei y que solament amb que aquest indult son després als ministres de que estudien novament l'expedient se conseqüenci l'indult. Precisament el caràcter irrevocable de l'acord del Consell d'excloure a un dels reus el creiem el principal apoi de nostra creença».

L'«Heraldo» acaba dient que l'opinió se mostra satisfeta y que d'aquesta satisfacció participen els elements liberals.

«La «Epoca» comentant l'indult diu: En les converses en els cicles polítics se feia notar que'l senyor Canalejas ha oblidat l'exercici de la gracia de l'indult, que es prerrogativa exclusiva de la Corona y no dels ministres, però lo tant al rei se deu la gracia y d'això se'n ha oblidat el Govern que s'atribueix la concessió de l'indult exclusivament».

Tots els Goversns han obrat d'acord amb la Corona.

En els cicles polítics eren generals les censures al Govern que no ha satisfet a ningú.

El Govern ha prevaricat en la clemència com ha el rigor no resultant ni misericordiós ni justiciós per lo qual els diants republicans no s'explicaven el desentès després d'haver fet el senyor Canalejas lo que ha fet durant els darrers quatre mesos.

Acaba dient «La Epoca» que'l Govern no ha conseguit ni l'embustament dels ressors del Poder y aplacar les iras dels revolucionaris y que sense ventades resulta igualment gusmable lo emés y lo fet.

